

[Tinning]

ene eller til det andet, fordi tingene er mere eller mindre vævet sammen. Det er jeg fuldstændig enig i.

Det, der er mit problem, og det, der har fået mig til at rejse sagen, er, at siden de bestemmelser har indenrigsministeren udtalt, at det er helt lovligt at yde denne form for støtte, forudsat at formålet er at fremme fodboldsporten og tilgodese almenhedens interesse i at overvære sportsligt underholdende fodboldkampe. Ved lige præcis den formulering mener jeg, at indenrigsministeren, indenrigsministeriet, hvem det nu er, er kommet til at påføre kommunerne en yderligere skelnen, de skal sidde og lave lokalt. Det er en skelnen, som i sit udgangspunkt er noget vrøvl og i sit slutpunkt er noget vrøvl, og af samme grund må overvejelserne fra udgangspunkt til slutpunkt også blive forvrøvede. Det fremgår, hvis man kigger på den såkaldte Koldingsag. Man kan ikke sige til folk: nu må I altså finde ud af, om formålet har været at fremme fodboldsporten, ikke den professionelle fodbold, for som kulturministeren så rigtigt siger: det kan man lige præcis ikke.

Men man kunne have opretholdt det gamle råd til kommunerne fra 1979, hvor man sagde: vores principielle holdning er, at I ikke må yde støtte til professionel idræt, men vi erkender, at man ved den konkrete udformning kan have svært ved at trække grænsen, det må I så selv sidde og fedte rundt med. Det, der er problemet, er, at indenrigsministeren har lavet en helt ny skillelinje, som ikke fandtes i dansk politik, før indenrigsministeren den 13. april fik et, må det have været, mørkt øjeblik.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af lovforslag nr. L 202:

Forslag til lov om ændring af lov om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner. (Forlængelse af loven).

(Fremsat 4/5 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ritt Bjerregaard (S):

I socialdemokratiet kan vi støtte det fremsatte lovforslag. Vi er glade for, at de forhandlinger, vi har ført med regeringen, har ført frem til, at regeringen nu er indstillet på at fortsætte denne lovgivning, så at vi ad denne vej kan sikre os, at kommunerne fortsat afsætter midler til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden.

I socialdemokratiet ønsker vi først og fremmest en forstærket indsats over for ungdomsarbejdsløsheden. Det lovforslag, vi behandler i dag, er en fortsættelse af den hidtidige lovgivning, og derfor ser vi det i sammenhæng med nødvendige andre aktiviteter. Vi er enige i, at man understreger, sådan som vi selv har gjort det i vores ungdomsgarantiforslag, at uddannelsesmomentet skal styrkes. Vi er også enige i, at det er hensigtsmæssigt, at kommunerne kender ordningen i en periode på 2 år. Vi indgår gerne i drøftelser om kommunernes bygge- og anlægsarbejder, men vi er skeptiske over for muligheden for at finde en løsning.

Lad mig slå fast, at dette forslag ikke er en forstærket indsats mod ungdomsarbejdsløsheden. Det er en fortsættelse, men det er altså ikke tilstrækkeligt. Vi mangler konkrete løsningsforslag til lære- og praktikpladssituationen for de 20-25-årige, først og fremmest her kvinderne, og vi mangler de nye og varige uddannelsespladser inden for social- og sundheds-EFG-uddannelsesområdet og det tværfaglige basisår.

Vi håber, at vi undervejs i behandlingen af dette forslag kan nå frem til det forlig, regeringen har talt om i forbindelse med fremsættelse af dette lovforslag. Vi har svært ved at se, at der er så meget nyt i det, sådan som det ligger nu, men vi håber altså, at det vil lykkes under udvalgsbehandlingen også at nå frem til den forstærkede indsats, der er nødvendig.

Det er fortsat vores opfattelse, at det socialdemokratiske forslag til en ungdomsgarantiordning er det eneste forslag, der tager sigte på over nogle år at få afskaffet ungdomsarbejdsløsheden, og derfor vil vi fortsat arbejde på, at det kan realiseres.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

[Ahlmann-Ohlsen]

Da mit partis ordfører, fru Karen Højte Jensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

Der er i folketinget enighed om, at ungdomsarbejdsløsheden er et særdeles alvorligt problem, som vi må stå sammen om at løse. Derfor er det også glædeligt, at intentionerne i regeringens redegørelse om en forstærket indsats for de unge får bred opbakning.

Det konservative folkeparti værdsætter den indsats, der har været ydet i amts- og primærkommunerne. Denne indsats og det ansvar, man lokalt har påtaget sig, er en væsentlig og afgørende faktor i en landsomfattende indsats. Det er udtryk for en positiv holdning, at kommunerne har brugt langt større beløb til bekæmpelsen af ungdomsarbejdsløshed, end der fra centralt hold har været pålagt dem.

Vi kan støtte det foreliggende forslag, først og fremmest fordi der nu kommer en langt bredere vifte af tilbud, som midlerne kan anvendes til. Især er det vigtigt, at de uddannelsesmæssige tilbud får en langt stærkere placering. Vi ved jo, at de unge, der får en uddannelse, har langt bedre muligheder end de unge, der alene får tilbud om at deltage i en eller anden form for beskæftigelsesforanstaltning.

At det nu gøres muligt også at bruge midler til kombinationsaftaler, er ligeledes et fremskridt. Dertil kommer, at der er behov for en forstærket og bedre koordineret vejledning af de unge. Det må sikres, at de midler, der afsættes, også kan kanaliseres over i betaling for praktik inden for social- og sundhedssektoren. For at skabe varige arbejdspladser for de unge hos private vil det være afgørende, at der, som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, i begrænset omfang inddrages ordinære kommunale bygge- og anlægsopgaver blandt de arbejder, der kan finansieres af de midler, kommunerne nu afsætter.

Det konservative folkeparti tilsiger lovforslaget en hurtig behandling.

Tørnæs (V):

Varig forbedring af beskæftigelsessituationen opnås kun ved at forbedre erhvervenes konkurrencevilkår. Det er da heldigvis også ved at ske. Dæmpningen af omkostningsstigningerne inden for erhvervslivet og rentefal-

det har medført en ikke ubetydelig optimisme inden for mange virksomheder. Desværre må vi nok konstatere, at der vil gå nogen tid, før det fuldt ud slår igennem på beskæftigelsen. Der er derfor behov for, at der midlertidigt gennemføres ekstraordinære beskæftigelsesforanstaltninger som her foreslået.

For os er det vigtigt, at hovedvægten bliver lagt på de uddannelsesmæssige foranstaltninger. Det er ligeledes for os vigtigt, at private virksomheder inddrages mest muligt i de foranstaltninger, som amter og kommuner agter at iværksætte. Sluttelig er det vigtigt for os, at dette forslag skal gælde i to år, og at vi så må forvente, at den beskæftigelsesmæssige situation har forbedret sig så meget, at der ikke er behov for sådanne foranstaltninger.

Med disse bemærkninger skal jeg give tilslutning til lovforslaget.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er jo rigtigt, som hr. Tørnæs siger, at det, som tingene ser ud i øjeblikket, er nødvendigt, at man, som lovforslaget her peger på, kan sætte beskæftigelsesfremmende aktiviteter i gang, fordi den overordnede politik, der i øjeblikket føres, jo kører den modsatte vej: man skaber arbejdsløshed. Det er da godt, at regeringen er nået dertil, at den har indset, at man er nødt til at køre videre med nogle af disse ordninger. Vi ved fra adskillige lejligheder, at meningen ikke var, at denne lov skulle fortsætte. Under pres – og dér medtager jeg gerne socialistisk folkeparti – fra socialdemokrater, SFere og i dette tilfælde til alt held også det radikale venstre har man altså måttet bøje sig og gå med til, at denne ordning fortsætter.

Men det er jo ikke det eneste, man har gjort. Regeringen har i hvert fald haft en heldig hånd med at få udvandet, hvad det kan bruges til. Derfor må undersøgelsesarbejdet i udvalget vise, om socialistisk folkeparti faktisk kan tilslutte sig dette forslag.

To ting vil jeg pege på i den sammenhæng. Man lægger nu op til, at beskæftigelsespengene også kan bruges til bygge- og anlægsopgaver. Det ligger sådan, at man hidtil har haft nogle muligheder for både at bygge og anlægge ude i kommunerne, men det har man rent faktisk ikke mere. Derudover havde man med denne lov mulighed for at sætte nogle beskæftigelsesfremmende foranstaltning-

[Lilli Gyldenkilde]

ger i gang. Det, man gør nu, er, at pengene også kan bruges til bygge- og anlæg. Det vil sige, at der faktisk ikke er ret mange penge tilbage i det. Det kan godt være, at der er nogen, der ryster på hovedet, men det vil i hvert fald blive sådan i praksis, hvis man ikke fortæller os, at man skal afsætte pengene til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, og at det betyder, at det kan holdes uden for de almindelige kommunale budgetter og uden for de sparerammer, man pålægger kommunerne. Hvis ikke det ligger udenfor, så er der faktisk tale om en formindskelse af det beløb, man rent faktisk kan sætte arbejde i gang for.

Det andet, som jeg ser i bemærkningerne, er, at nu vil man få mulighed for at gå ind og lave disse social- og sundhedsuddannelser inden for EFG-systemet. Det er ikke lykkedes mig indtil nu at finde ud af, hvad det egentlig er, man kan lave dér. Jeg har spurgt nogle af dem, der har været med i forhandlingerne, hvad det betyder. Er det er nyt hovedhverv, som man vil lægge ind her på EFG-området og så bruge beskæftigelsesfremmende midler til det? Det var jo i sin oprindelse det socialdemokratiske forslag. Eller betyder det, at det bare er nogle 8 ugers kursus og sådan noget, man kan sætte i gang inden for EFG vedrørende social- og sundhedsuddannelserne? Det er jeg meget spændt på at få at vide.

Jeg er også meget spændt på at få at vide, om dette kan holdes uden for sparerammerne. Hvis ikke det kan det, betyder det faktisk, at det er en reduktion i forhold til det oprindelige, hvis man bare var kørt videre med lov nr. 488, som det hidtil har set ud.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Jeg er faktisk nødt til at korrigere fru Lilli Gyldenkilde en lille smule. Det, jeg sagde, var rent faktisk, at det nu går den rigtige vej og ikke den forkerte vej. Men jeg vil gerne sige, at vi har aldrig bestridt, at der på nuværende tidspunkt er behov for særlige foranstaltninger med hensyn til beskæftigelsen. Vi har blot sagt, at vi har så stor tillid til amter og kommuner, at vi synes, det skulle gøres frivilligt for dem, hvordan de ville håndtere den sag. Men det er der åbenbart ikke et

flertal for. Nu vel, så har vi accepteret, at det for en 2-årig periode bliver obligatorisk.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Der er ikke nogen grund til, at vi skal fortsætte debatten ud fra nogle misforståelser. Derfor må jeg sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det fremgår af bemærkningerne, at regeringen fortsat overvejer nogle ting omkring bygge og anlæg. Det ligger ikke i dette forslag.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Tak for det. Jeg synes, det var godt at få konstateret, at det altså ikke er noget, man har indgået et forlig om, og at det meget vel kan komme til at betyde, at der bliver tale om flere penge, end der ville blive, hvis man kunne bruge de penge på nuværende tidspunkt til bygge og anlæg. Det er jeg glad for lige at få at vide.

Det andet, der kalder mig herop, er hr. Tørnæs' bemærkning om, at nu går det den rigtige vej. Ja, det gør det, det er forår, og det er dejligt. Det er lige før, denne regering også vil tage æren for, at det er forår, og at det er dejligt. Det er lykkedes på næsten alle planer at få skabt så megen optimisme, at det er helt forfærdeligt – for vi har jo ikke noget at have den i. Vi har et rentefald, og det er godt. Vi har nogle OPEC-lande, der slås, og derfor falder energipriserne, og det er godt. Men man kan vel ikke lægge en politik til rette på, at så længe OPEC-landene bare slås om energipriserne, så går det nok alt sammen, og vi har et rentefald, og det er også udmærket.

Det, der rent faktisk sker i denne tid, er – og det har man undersøgelser fra OECD, som viser os – at investeringerne i dette land er faldet katastrofalt, der er ikke nogen stigningstakt overhovedet at bemærke, og den optimisme, man har, kan være på et meget lille sted. Jeg indrømmer blankt, at alle aviser, alle medier i det hele taget er fyldt med optimisme – men arbejdsløshedstallet, det stiger altså.

Bente Juncker (CD):

[Bente Juncker]

Vi er i CD ligesom i de øvrige partier meget opmærksomme på, at arbejdsløshedsproblemerne løses – og løses nu. Vi var ikke så begejstrede for lov nr. 488, men nu ligger der et forlig om det her, og det står vi ved. Jeg kan bare meddele, at vi kan stemme for lovforslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal også give det radikale venstres støtte til lovforslaget og sige, at jeg synes, det er godt, at regeringen er kommet med dette udspil, sådan at der i hvert tilfælde er en basis for, at vi kan fortsætte drøftelserne med henblik på forhåbentlig at nå til bred enighed om indsatsen over for ungdomsarbejdsløsheden. Jeg skal ikke sige mere her, fordi jeg regner med, at vi fortsætter drøftelserne i udvalget nu.

Jeg vil godt komme med en enkelt bemærkning i anledning af, at den socialdemokratiske ordfører, fru Ritt Bjerregaard, også har sagt noget om praktikpladser. Da undervisningsministeren ikke var til stede ved debatten i går, vil jeg godt benytte lejligheden til at nævne et problem, som jeg mener der er på praktikpladsområdet, nemlig det, at det fortsat er usigeligt svært at få en praktikplads godkendt. Det er meget svært at finde ud af, hvor man skal henvende sig, og de, der forsøger, bliver ofte smidt omkring en række forskellige steder. Det drejer sig om virksomheder, der ikke hidtil har haft det, og det gælder specielt kvindeområdet. De skal øve ikke bare en ekstraordinær, men en helt usandsynlig ekstraordinær indsats for overhovedet at komme i gang, og de kan altså spille flere måneder på det. Jeg vil godt spørge, om vi ikke i en overgangsperiode skulle etablere et centralt sted, hvor man kunne henvende sig, hvor man kunne behandle de enkelte ting med henblik på at få dem smidt de rigtige steder hen. Det er altså umuligt i øjeblikket.

Jeg vil ikke gå så vidt, at jeg vil sige, at der ikke rigtig er villighed i systemet til at løse disse opgaver, men i hvert fald må man sige, at der er mange barrierer. Det synes jeg ikke vi kan blive ved at acceptere. Vi har snakket om det her i mange år, men praksis viser, at der ikke rigtig er sket noget. Jeg vil derfor bede undervisningsministeren overve-

je, at der for en periode oprettes et centralt sted, hvor man kan klare disse sager.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg vil gerne takke for den – sådan fornemmer jeg det – velvillige debat, der har været i dag om lov nr. 488, som altså nu skal til at hedde lovforslag nr. L 202. Det bliver helt underligt at skulle vænne sig til det.

Det er ingen hemmelighed, at regeringen hellere havde set, at den gamle lov nr. 488 var blevet gjort frivillig. Kommunerne afsætter rent faktisk 16 pct. mere, end de er forpligtet til, og også amtskommunerne afsætter 10 pct. mere, end de er forpligtet til. Jeg synes, som jeg har sagt mange gange i debatten om disse ting, at kommunerne hermed har vist, med hvor stor en alvor de ser på denne sag. Naturligvis, havde jeg nær sagt. Derfor er der heller ingen grund til at tro, at de ikke skulle vedblive at se med en sådan alvor på dette spørgsmål, og derfor havde vi hellere set, at loven var blevet gjort frivillig.

Et at vores største problemer i det danske samfund er i dag, sådan som det også har været sagt her, netop ungdomsarbejdsløsheden. Derfor har det været glædeligt at se, med hvilken alvor også kommuner og amter har taget denne sag op.

Desværre må vi gøre en helt særlig indsats endnu nogle år, sådan som nogle ordførere også har været inde på. Regeringen har lagt vægt på, at så mange unge som muligt kommer i gang med noget rimeligt og varigt, som de kan bruge i deres fremtidige liv. Vi har derfor ikke været særlig begejstrede for de, om jeg så må sige, lukkede projekter, som har en tendens til, at de unge går der uden at komme ret meget videre ind i noget varigt. Derfor har vi lagt vægt på, at vi for det første, som også hr. Tørnæs var inde på, får skabt en varig beskæftigelse gennem en ordentlig og forsvarlig økonomisk politik. Men derudover må der skabes flere uddannelsespladser for de unge over hele linjen. Grundlaget for denne tankegang har undervisningsministeren lagt frem i sin redegørelse »Flere unge i gang«, som blev lagt frem i folketinget i februar måned 1983.

Herudover er der naturligvis – eller uheldigvis, vil jeg hellere sige – en række unge, som har brug for en form for særlige foranstaltninger, som kommuner og stat må støtte.

[Indenrigsministeren]

Regeringen havde som sagt stærkt håbet, at folketinget havde så megen tillid til kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes gode vilje til at gå ind i alle disse problemer uden en lovgivning, at fleksibiliteten ville være blevet den størst mulige – også af hensyn til kvaliteten af det, vi kan tilbyde de unge i den vanskelige situation, de står i. Men vi har altså i regeringen fornemmet, at et flertal i folketinget ikke har helt den samme tiltro til kommunalbestyrelser og amtsråd og derfor ønsker, at man laver en lovgivning på området. Man kan sige, at det spiller vel en mindre rolle, når kommuner og amter i forvejen er meget indstillet på at gå ind i disse opgaver.

Derfor fremsætter regeringen i dag et forslag om en forlængelse af lov nr. 488. Det gør vi naturligvis også, fordi debatten her i dag har vist, at der på den måde kan skabes en bred tilslutning til det, som er det væsentlige i dette spørgsmål, nemlig: hvordan gør vi noget godt for de unge mennesker, som står og har nogle problemer med beskæftigelsen i dag? Det må være det overordnede mål. Derfor har regeringen lagt vægt på, at vi fik denne brede tilslutning, som der også er blevet givet udtryk for i dag.

Der er altså tale om, at ordningen forlænges i 2 år. Jeg glæder mig samtidig, som nogle af ordførerne også har gjort det, over, at vi har kunnet udbrede lovens virkemuligheder til en række andre ting end dem, den gamle lov vedrørte.

For det første er det vigtigt for mig, at vi er blevet enige om at henstille til kommunerne, at hovedvægten i anvendelsen af 488-midlerne – eller 202-midlerne – lægges netop på de uddannelsesmæssige foranstaltninger. For det andet har jeg selv personlig lagt vægt på, at vi prøvede at tage den diskussion, om det var muligt at lade kommunernes ordinære anlægsarbejder gå ind som en del af 488-midlerne. Jeg takker for tilsagnet fra fru Ritt Bjerregaard om en drøftelse af disse spørgsmål. Jeg håber, at det kan lykkes for os at finde en løsning på det problem, sådan at kommunerne også har den mulighed.

Jeg skal ikke sige mere om forlængelsen af ordningen, men skal nøjes med at takke for den behandling, der har været i dag. Regeringen håber på nogle gode og nogle åbne, men også nogle hurtige drøftelser i salen.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Indenrigsministeren anførte den meget interessante betragtning, at regeringen skulle have udvist større tillid over for kommunerne end andre partier her i folketinget. Det mener jeg faktisk ikke man overhovedet kan konkludere på baggrund af det forslag, der ligger her. Det, vi i hvert fald kan understrege fra socialdemokratiets side, er, at vi ikke har nogen form for tillid til den økonomiske politik, regeringen fører, og til den nedskæring af bloktilskuddene, som regeringen har ønsket at få. Derfor har vi ikke været til at tale med, når indenrigsministeren både har villet gennemføre store besparelser, stram økonomisk politik og samtidig har villet hævde, at kommunerne så kunne fortsætte den aktivitet, de hidtil havde udfoldet. Derfor har det været nødvendigt for socialdemokratiet at insistere på, at denne lovgivning måtte videreføres, for at vi overhovedet kunne komme videre i forhandlingerne.

For at der ikke skal være misforståelser os imellem i de videre forhandlinger, kan jeg bekræfte, at vi har givet tilsagn om at drøfte spørgsmålet om de kommunale anlægsbudgetter, men at der ikke foreligger noget tilsagn med det lovforslag, der foreligger.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er selvfølgelig interessant, og det takkede jeg for tidligere, at få at vide, at der ikke er givet tilsagn fra socialdemokratiets side til, at disse beløb rent faktisk kan bruges til bygge og anlæg.

Det, der er mere interessant – og det svarede ministeren ikke på – var et spørgsmål, jeg stillede i første omgang, om disse midler, der her bliver afsat, bliver holdt uden for de normale budgetter, uden for de sparerammer, der bliver pålagt ude i kommuner og amter.

For hvis de rent faktisk ikke gør det og man ender med at kunne bruge dem til bygge og anlæg – det er altså ikke, fordi jeg har noget imod bygge og anlæg – så er der rent faktisk ikke kommet flere midler ud, og det var vel det, der var meningen med den forhandling, der har været, og som jeg kan forstå skal foregå videre. Det interessante vil bl.a. være for os, om disse forhandlinger når

[Lilli Gyldenkilde]

en ende, inden vi skal stemme om dette lovforslag.

Thorndahl (FP):

Da mit partis ordfører, hr. Lawaetz, desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne på baggrund af den seddel, jeg har fået med hjemmefra, sige, hvad han mener om sagen.

Fremskridtspartiet kan godt se, at der er et meget stort problem med hensyn til den uhyggelige arbejdsløshed blandt ungdommen. I øvrigt er det forkert at betragte ungdomsarbejdsløsheden særskilt. Arbejdsløshed er mindst lige så tragisk for f.eks. en 30-årig familiefar. Når man har vænnet sig til særlig at interessere sig for ungdommen, er det naturligvis, fordi mange tusinde unge ikke kommer i gang med noget som helst efter endt uddannelse, og nogle års lediggang kan føre til, at de måske aldrig bliver nyttige samfundsborgere.

Den ulykkelige situation er opstået under socialdemokratiets ledelse, og lovgivningen om ekstraordinære beskæftigelsesmæssige foranstaltninger er skabt af socialdemokratiet for at afhjælpe den katastrofale situation.

Det begyndte med, at kommuner og amtskommuner på deres årsbudgetter for regnskabsåret 1978 skulle afsætte henholdsvis 40 og 20 kr. pr. indbygger pr. regnskabsår. Derefter skulle beløbet reguleres i overensstemmelse med den forventede pris- og lønudvikling i årene 1979-83.

Den omhandlede lov nr. 488 af 14. september 1977 udløber imidlertid den 31. december 1983. Og hvad så? Hvad foreslår den nuværende borgerlige regering? Jo, den foreslår simpelt hen at fortsætte den socialdemokratiske politik, men ikke nok med det, man foreslår for 1984 væsentligt større beløb, 125 kr. og 63 kr. for henholdsvis kommuner og amtskommuner, eller i alt 188 kr. pr. indbygger. Og man tager munden fuld og lader 1985 gå med i lovforslaget med en passende regulering opad.

I ændringen til lovens § 2 a tales om, at halvdelen af de afsatte beløb efter lovens § 2, stk. 3, gøres til genstand for en udligning mellem kommunerne efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse. Men ligegyldig hvad indenrigsministeren bestemmer om udligning, skal det hele betales af skatteyderne.

Der ligger to hovedbetragtninger til grund for dette lovforslag, hvor ydermere 1986 også er nævnt. Regeringen tror ikke selv på, at beskæftigelsen forbedres i nævneværdigt omfang, men at det i år frem i tiden vil blive nødvendigt med skatteyderbetalte tilskud til delvis kunstig beskæftigelse. Den anden betragtning er, at man simpelt hen fortsætter socialdemokratisk politik på dette område. Åbenbart er der ingen nye eller bedre ideer på lager i regeringspartierne.

Hvor bliver løfterne om yderligere offentlige besparelser og løfterne om skattelettelser af? Disse to faktorer er betingelsen for at bedre konkurrenceevnen og få folk i arbejde.

Fremskridtspartiet kan ikke bare se på, at hele denne tilskudspolitik fortsætter. Fremskridtspartiet forlanger simpelt hen en aftrapning i stedet for kontinuerlig forøgelse af tilskud, og fremskridtspartiet må forlange en del af sin politik ført ind i billedet for at medvirke til støtte af en efter vor opfattelse for dårlig lovgivning.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Strengt taget behøvede jeg ikke at sige noget, men da jeg er i den situation, at jeg har aflyst deltagelse i 3 dages ministerkonference i Dublin for at være til stede ved denne dramatiske debat, synes jeg, det ville være en skam, hvis jeg ikke beændede folketinget med et par ord.

Fru Ritt Bjerregaard sagde, at dette er ikke nogen forstærket indsats. Jo, hvis det virkelig lykkes, som det er hensigten med forslaget, at lægge mere vægt på uddannelsespladser, så bliver det en forstærket indsats, for dels får man flere pladser for de samme penge, dels får de unge mere ud af det. Der er et mere langsigtet perspektiv i at uddanne sig end i at gå på et projekt, sådan som også indenrigsministeren har sagt.

Jeg må måske også minde om de andre af de 32 punkter i det program til en forstærket indsats, som regeringen har lagt frem. Der er trods alt dér, mener jeg, sammen med dette forslag tale om, at vi nu over en meget bred bank skaffer flere uddannelsespladser. Det skal man ikke helt glemme. Men guderne skal vide, at det er der også brug for, så jeg står ikke og siger, at vi gør nok, men jeg siger, at vi tager dog nu endnu et tag, som vi så lægger oven på de tag, der er taget i tidli-

[Undervisningsministeren]

gere år af den tidligere regering, og som jeg meget gerne vil gøre honnør for.

Fru Lilli Gyldenkilde nævnte ligesom fru Ritt Bjerregaard dette med social- og sundhedsområdet. Jeg har på fornemmelsen, at fru Lilli Gyldenkilde og fru Ritt Bjerregaard ikke helt er enige om denne sag, og de faglige organisationer er i hvert fald voldsomme modstandere af det forslag, som især den socialdemokratiske folketingsgruppe går ind for. Jeg kan sige så meget som, at socialministeren og jeg har skrevet et brev til Kommunernes Landsforening, hvor vi foreslår, at vi tager hul på den betænkning og begynder med ældreuddannelserne, for dér er det tilsyneladende lettest at komme igennem uden alt for megen uenighed mellem de faglige organisationer og de kommunale organisationer. Det betyder ikke, at man ikke kan gå videre, men der er som sagt stor uenighed om sagen.

Det tværfaglige basisår har vi kaldt industriel grunduddannelse, for det behøver ikke at være tværfagligt, det behøver heller ikke at vare 1 år, men bortset fra dette er det nok en god idé. Den arbejder vi også videre med, men også her støder vi mod stor modstand på alle leder og kanter.

Fru Lilli Gyldenkilde havde en slutningsbemærkning, som jeg vil citere. Hun sagde: »Men arbejdsløshedstallet, det stiger altså«. Det gør det jo ikke, men fru Lilli Gyldenkilde tænker måske på, at i forhold til sidste år på samme tid er der en lille stigning i arbejdsløshedstallet. Dog er denne stigning ikke større end forventet, idet de seneste opgørelser over underskuddet på finansloven har en positiv post, der hedder sparet arbejdsløshedsunderstøttelse i forhold til det forventede, fordi ledigheden er blevet lidt mindre, end man ventede. Jeg kan i hvert fald føje én positiv ting til: antallet af praktikpladssøgende er i marts måned faldet med 1.400. Jeg tager det som udtryk for, at den vældig kraftige indsats, der er gjort fra organisationernes side for gennem praktikpladskampagner at skaffe flere praktikpladser til de unge, har givet et vist resultat. Det synes jeg også at vi ved denne lejlighed skal hilse med glæde og med taknemlighed.

Fru Lone Dybkjær kom med et indlæg, som jeg næsten selv kunne have holdt, nemlig om, at nu må der altså ske noget med hensyn til at få godkendt flere brancher, og hvis det ikke kan ske på anden måde, så må

vi vel have et centralt sted, hvor man kan henvende sig, når man føler, man ikke kan komme igennem. Dette centrale sted er undervisningsministeriet, men som alle ved, er der utrolig mange barrierer. Der er det reelle problem, at hvis vi desavouerer f.eks. de faglige udvalg og dermed de organisationer, der er repræsenteret dér, risikerer vi, at de ikke på samme måde arbejder med på at løse problemet. Det er den balance, vi hele tiden må finde. Jeg kunne godt som minister skære igennem mere, end jeg har gjort, men når jeg har holdt mig lidt tilbage, er det ikke kun, fordi jeg er rund og vennsæl og ønsker et godt samarbejde med organisationerne, det er faktisk, fordi jeg føler, det kan gå ud over de unge, hvis der hos organisationerne lægges kim til dårlige følelser over for regeringen – og gives undskyldninger for, at man siger: så kan regeringen også selv om det. Det er grunden til, at jeg ikke har gjort mere, end jeg har gjort. Jeg er helt enig med fru Lone Dybkjær i, at tilstanden i dette øjeblik er uacceptabel – sådan som den har været, snart sagt så længe vi kan huske det – på det punkt. Der er ikke sket nok, og jeg vil meget gerne bringe den hilsen fra fru Lone Dybkjær videre, hvor jeg kommer, og sige: nu må vi gøre noget mere.

Dog vil jeg sige, at på ét punkt tror jeg, der er sket noget. Det er blevet meget enklere at få en lærling. Det er blevet enklere at få disse tilskud. Det er vist også blevet enklere at blive godkendt. Denne forenkling vil vi søge at gøre virksomhederne opmærksomme på ved nogle OBS-udsendelser, som vist nok starter i denne måned, hvor vi vil forsøge at forklare virksomhederne, især de nye, som ikke har haft lærlinge før, hvor let det er blevet. Men dette var ikke nogen undskyldning. Dette var kun til forklaring. Jeg kan tilslutte mig hvert ord, fru Lone Dybkjær sagde, og jeg skal meget gerne leve op til den berettigede kritik, hun fremførte.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil sige tak til undervisningsministeren, men jeg vil godt gøre den ene tilføjelse, at jeg er bange for, at det ikke kun er ved godkendelse af nye brancher og sådan noget, der er problemer. Jeg er bange for, at det simpelt hen for en virksomhed, der ikke kender sy-

[Lone Dybkjær]

stemet – det er det, jeg har konkrete eksempler på – er svært at trænge igennem, hvis ikke man lige præcis ved, hvor man skal henvende sig. O.k., hvis svaret er undervisningsministeriet, kan vi jo videregive det, men jeg er bange for, at undervisningsministeriet så kan få en hel del at lave. Men det er måske også o.k.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Fru Lilli Gyldenkilde spurgte mig, om disse beløb var holdt uden for sparerammerne. Det er jo sådan, at der efter lovforslaget her skal afsættes 125 kr. for kommunerne og 63 kr. for amterne. Når spørgsmålet kom ind, var det i forbindelse med diskussionen om anlægsarbejder. Min tanke med det var ganske enkelt, at i det omfang man kunne forestille sig, at kommuner for at finansiere dette her, sådan som det har været tilfældet, har sagt: fordi der ligger så stor en belastning på os med hensyn til beskæftigelse af unge arbejdsløse – som man altså har lagt meget stor vægt på – kan vi ikke gennemføre eller påbegynde det eller det mindre anlægsarbejde. Her skulle det, hvis man skulle følge mit ønske, gerne være sådan, at man kunne bruge disse fastlagte midler til at sige: ja men det arbejde kan altså godt gennemføres alligevel, for nu kan vi altså anvende disse midler til det. Men det er altså holdt uden for sparerammerne, for at svare helt konkret.

Hr. Thorndahl sagde, at der var tale om delvis kunstig beskæftigelse. Jeg er i øvrigt enig med hr. Thorndahl i, at det ville da være lykkeligt, hvis vi kunne undvære disse foranstaltninger. Det tror jeg også jeg var inde på i mit indlæg. Men jeg vil godt anholde ordene »delvis kunstig beskæftigelse«, fordi vi netop har prøvet med lovforslaget her at brede viften lidt mere ud, prøvet at lægge vægt på nogle andre ting. Derfor har vi bl.a. lagt vægt på, at det var muligt at tage ordinære anlægsarbejder ind. Vi har lagt vægt på, at der blev tale om en meget større vifte af uddannelsesmuligheder, som kunne tages ind under den nye lovgivning. Det synes jeg alt i alt er noget positivt. Men derudover er jeg da enig i betragtningen, at det er uheldigt, at vi skal lave alle disse ting, men det bliver vi altså nødt til, sådan som situationen desværre er for nærværende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det den 8. marts 1983 nedsatte ad hoc udvalg angående ungdomsarbejdsløshed. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Arentoft):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Redegørelse om udviklingslinjer for telekommunikationsnettet.

(Redegørelse nr. R 19).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Udenrigsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Den internationale Overenskomst om Jute og Jutevarer af 1982. (Beslutningsforslag nr. B 102).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Socialudvalget (10/5 83):

Udtræder: Birgith Mogensen (CD)

Nyt medl.: Addi Andersen (CD)

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 10/5 1983 til folketinget om udviklingslinjer for telekommunikationsnettet (Redegørelse nr. R 19).